

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy

LBY.410.027.03.2018

Pani
Krystyna Miklas
Przewodnicząca Zarządu
Terenowego Komitetu Ochrony Praw Dziecka
w Inowrocławiu
ul. Armii Krajowej 9
88-100 Inowrocław

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/18/096 - Działania wspierające i aktywizujące osoby bezdomne

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka w Inowrocławiu ¹ , ul. Armii Krajowej 9 88-100 Inowrocław
Kierownik jednostki kontrolowanej	Krystyna Miklas, Przewodnicząca Zarządu TKOPD ² , od 25 kwietnia 2014 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Działania organizacji pozarządowych podejmowane w celu udzielania pomocy osobom bezdomnym. 2. Nadzór nad realizacją zadań na rzecz osób bezdomnych.
Okres objęty kontrolą	Lata 2016-2018 z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie, mających wpływ na działania i zdarzenia związane z badanym okresem kontroli
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli, Delegatura w Bydgoszczy
Kontroler	Karol Sobieszczyk, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr LBY/211/2018 z 7 grudnia 2018 r. (akta kontroli str. 1)

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

TKOPD w badanym okresie zapewnił schronienie wszystkim potrzebującym osobom bezdomnym, na zasadach przewidzianych umowami o realizację zadania publicznego z Gminą Miastem Inowrocław⁵ oraz porozumieniami i umowami zawartymi z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Inowrocławiu⁶, jak i z ośrodkami pomocy społecznej⁷ spoza Miasta Inowrocławia. Prowadzone przez Stowarzyszenie Schronisko spełniało większość standardów⁸ wyposażenia, zapewniając miejsca dla 20 bezdomnych osób. Nie posiadało jednak wymaganych tymi standardami pięciu wydzielonych, osobnych pomieszczeń⁹, a opiekunowie pracujący w Schronisku nie przeszli kursu udzielania pierwszej pomocy. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹⁰ i aktami wykonawczymi, standardy te należy spełnić do końca 2020 r.

Stowarzyszenie – realizując w latach 2016-2018 ww. zadanie publiczne – wykorzystało i rozliczyło przeznaczoną na nie dotację zgodnie z tymi umowami. Ponadto Stowarzyszenie w latach 2017-2018 wykorzystało i rozliczyło zgodnie z zawartymi umowami dwie dotacje udzielone przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach dwóch programów.

¹ Dalej: „TKOPD” lub „Stowarzyszenie”.

² Dalej: „Przewodnicząca”.

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, dalej: ustawa o NIK.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: „Miasto” lub „Miasto Inowrocław”.

⁶ Dalej: „MOPS w Inowrocławiu”.

⁷ Dalej: „ops”.

⁸ W tym wymagana powierzchnię mieszkalną.

⁹ (1) pralni i suszarni; (2) magazynu odzieży, bielizny i pościeli; (3) magazynu środków chemicznych; (4) pokoju spotkań indywidualnych oraz (5) pracowni komputerowej z dostępem do internetu.

¹⁰ Dz. U. z 2018 r. poz. 1508, ze zm., dalej: „ustawa o pomocy społecznej”.

Stowarzyszenie podejmowało w badanych latach działania wspierające i aktywizujące osoby bezdomne, w szczególności realizując ww. dwa zadania z programów Ministra. Nie sporządzano natomiast diagnoz dla poszczególnych osób bezdomnych oraz planów pomocy, pomimo takiego zobowiązania określonego w zawartych z Miastem umowach wspierających realizację zadania publicznego.

Stowarzyszenie w badanym okresie nienależnie przyjęło wpłaty za pobyt w Schronisku od osób bezdomnych, w łącznej kwocie 50,6 tys. zł. Wpłaty te, zgodnie z art. 97 ustawy o pomocy społecznej, winny być wnoszone do gmin. W jednym z 30 badanych przypadków TKOPD nie wystawił MOPS w Chelmży noty obciążającej w kwocie 241,8 zł za jeden miesiąc pobytu osoby bezdomnej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹¹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Działania organizacji pozarządowych podejmowane wobec osób bezdomnych

Opis stanu faktycznego

1. TKOPD prowadził w badanych latach Schronisko dla Bezdomnych Kobiet¹² położone w Inowrocławiu przy ul. Toruńskiej 26 na podstawie trzech umów o realizację zadania publicznego¹³, zawartych z Miastem Inowrocław 27 stycznia 2016 r.¹⁴, 26 stycznia 2017 r.¹⁵ i 7 lutego 2018 r.¹⁶

(akta kontroli str.140-146, 191-198, 226-234)

W badanych latach, w Schronisku udzielono schronienia odpowiednio: 38, 28 i 36 bezdomnym osobom (kobietom). Przewodnicząca wyjaśniła, że zapewniono schronienie wszystkim osobom potrzebującym, które zgłosiły się do Schroniska, z wyjątkiem osób spoza Inowrocławia w przypadku braku miejsc w Schronisku. Jednakże Schronisko nie prowadziło ewidencji odmów otrzymanych zgłoszeń przyjęcia osób spoza Inowrocławia.

Przewodnicząca wyjaśniała, że osoby bezdomne identyfikują ops współpracujące ze Stowarzyszeniem. Stowarzyszenie identyfikuje te osoby jedynie w przypadkach uczestniczenia przez nie w innych realizowanych projektach. Podała również, że TKOPD współpracuje w tym zakresie ze strażą miejską, policją, pracownikami socjalnymi i kuratorami. Policja oraz straż miejska monitorują miejsca, gdzie mogą przebywać osoby bezdomne. Przynajmniej raz na kwartał, z inicjatywy MOPS w Inowrocławiu, odbywały się spotkania w Schronisku z udziałem pracownika socjalnego z MOPS w Inowrocławiu (specjalistą ds. bezdomności), kierownikiem Schroniska, opiekunami i mieszkankami Schroniska oraz pracownikiem socjalnym z rejonu, w którym znajduje się Schronisko. Przynajmniej jeden raz w roku odbywały się spotkania wszystkich służb (najczęściej przed okresem ochronnym) zajmujących się osobami bezdomnymi w mieście.

(akta kontroli str.8-12, 88-94, 562-565,605-606, 608-609)

2. W celu prowadzenia schroniska dla bezdomnych kobiet TKOPD zawarł z Miastem 20 stycznia 2016 r. umowę bezpłatnego użyczenia¹⁷ lokalu o powierzchni 176,01 m²

¹¹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹² Dalej: „Schronisko”.

¹³ Na podstawie art. 16 ust. 1 i 6 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450, ze zm.), dalej: „ustawa o działalności pożytku publicznego”.

¹⁴ Na 2016 r. z kwotą dotacji w wysokości 37,0 tys. zł. Dalej: „Umowa o realizację zadania publicznego z 2016 r.”

¹⁵ Na 2017 r. z kwotą dotacji w wysokości 39,0 tys. zł. Dalej: „Umowa o realizację zadania publicznego z 2017 r.”

¹⁶ Na 2018 r. z kwotą dotacji w wysokości 40,0 tys. zł. Dalej: „Umowa o realizację zadania publicznego z 2018 r.”

¹⁷ Na okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2018 r.

usytuowanego na parterze pięciokondygnacyjnego budynku znajdującego się w Inowrocławiu przy ul. Toruńskiej 26.

Z opisu do projektu budowlanego zmiany sposobu użytkowania tego lokalu z sierpnia 2012 r. i protokołu oględzin z 10 stycznia 2019 r. wynikało, że pomieszczenia i wyposażenie Schroniska spełniały standardy wymagane dla schroniska z 2017 i 2018 r.¹⁸ w zakresie: (1) liczby miejsc w schronisku – 20, nie większej niż 80, i w jednym pomieszczeniu mieszkalnym od trzech do pięciu, nie więcej niż 10; (2) powierzchni mieszkalnej przypadającej na jedną osobę od 4 m² do 6 m²; (3) wyposażenia pomieszczeń mieszkalnych zapewniających dostęp do łóżek i szaf; (4) sanitariatów z dostępem do ciepłej i zimnej wody, wyposażonych w cztery miski ustępowe (nie mniej niż dwie), cztery umywalki (nie mniej niż jedna na pięć osób), trzy urządzenia natryskowe (nie mniej niż jedno dla 15 osób); (5) kuchni wyposażonej w nie mniej niż jedną kuchenkę elektryczną, zlewozmywak, lodówkę i szafki kuchenne; (6) jadalni/świetlicy oraz pomieszczenia biurowego.

Brak było wydzielonych, osobnych pomieszczeń: (1) pralni i suszarni; (2) magazynu odzieży, bielizny i pościeli; (3) magazynu środków chemicznych; (4) pokoju spotkań indywidualnych oraz (5) pracowni komputerowej z dostępem do internetu.

(akta kontroli str. 36-41, 52-85)

Zgodnie z art. 4 i 5 ustawy z dnia 8 lutego 2018 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej¹⁹ podmioty prowadzące w dniu wejścia w życie ustawy (11 maja 2018 r.) ogrzewalnie, noclegownie lub schroniska dla osób bezdomnych, niespełniające ww. standardów, oraz osoby świadczące usługi na stanowisku opiekuna są obowiązane dostosować je do 31 grudnia 2020 r.

Przewodnicząca wyjaśniła, że brak wydzielonych pomieszczeń na pralnię/suszarnię, magazyn odzieży, bielizny i pościeli, magazyn środków chemicznych, pokoju spotkań indywidualnych oraz pracowni komputerowej z dostępem do internetu wynika z ograniczonych możliwości lokalowych. Wydzielenie ww. pomieszczeń skutkowało by zmniejszeniem liczby miejsc noclegowych. W chwili obecnej liczba osób jest niewielka, natomiast były okresy, kiedy obłożenie schroniska było 100%. Od kilku lat, jak podała Przewodnicząca, prowadzone są rozmowy z władzami Miasta dot. zwiększenia powierzchni schroniska o pomieszczenia należące obecnie do Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień. W 2019 r. planowany jest zakup suszarki na potrzeby Schroniska, a w grudniu 2017 r. zakupiono pralkę i lodówkę. Wyjaśniła również, że TKOPD nie może aplikować o środki na remont i wyposażenie Schroniska z MPRIPS, gdyż nie posiada potwierdzenia, że będzie prowadzić Schronisko przez następne 5 lat. Jest to warunek niezbędny do złożenia oferty w MPRIPS.

(akta kontroli str. 562-565)

Z Regulaminu Schroniska wynikało, że jego pracę koordynuje kierownik, a opiekunami mogą być etatowi pracownicy lub wolontariusze, pracujący w systemie zmianowym. Z zestawienia pracowników Schroniska wynikało, że:

- kierownicy Schroniska od roku 2016 do chwili obecnej posiadali kwalifikacje zgodne z art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej,
- pracownicy socjalni świadczący usługi dla osób bezdomnych spełniali standardy w zakresie kwalifikacji (wynikające z ustawy o pomocy społecznej i rozporządzenia w sprawie standardów 2017 r.), natomiast opiekunowie nie

¹⁸ Odpowiednio określone w: rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 kwietnia 2017 r. w sprawie standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych i ogrzewalni (Dz. U. poz. 953) i rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni (Dz. U. poz. 896).

¹⁹ Dz. U. z 2018 r., poz. 700.

posiadali przeszkolenia z udzielania pierwszej pomocy, tj. nie posiadali przygotowania zawodowego spełniającego wymóg art. 48a ust. 2g ustawy o pomocy społecznej i wymóg wynikający ze standardów dla schroniska z 2017 i 2018 r.

Przewodnicząca wyjaśniła, że pracownicy są zatrudnieni często na krótkie okresy, w ramach stażu lub robót publicznych. Jest duża rotacja pracowników. Osoby zatrudniane miały co najmniej średnie wykształcenie, co jest zgodne z zapisem ustawy o pomocy społecznej. Nieliczne osoby posiadały szkolenia z udzielania pierwszej pomocy. Zarząd TKOPD w roku 2019 r. zaplanuje i zorganizuje szkolenie z ww. tematyki.

(akta kontroli str. 42-50, 102-119, 562-565)

Pracownicy Schroniska nie uczestniczyli w badanym okresie w szkoleniach lub seminariach dotyczących problematyki bezdomności, a pracownicy socjalni nie uczestniczyli w szkoleniach superwizyjnych lub w grupach wsparcia organizowanych przez TKOPD.

Przewodnicząca wyjaśniła, że TKOPD nie organizował ww. szkoleń oraz superwizji z powodu braku środków finansowych na ten cel, a także z powodu dużej rotacji pracowników. Przy pojawiających się trudnościach w pracy pracowników socjalnych, Zarząd na bieżąco starał się rozwiązywać te problemy.

(akta kontroli str. 102-119, 572-574)

W Schronisku nie opracowano procedur wewnętrznych regulujących sposób postępowania z osobami bezdomnymi, w tym odnoszących się do działań je wspierających i aktywizujących.

Przewodnicząca wyjaśniła, że dokumentem regulującym pracę Schroniska jest jego regulamin. Kadra Schroniska na bieżąco stara się rozwiązywać problemy pojawiające się w jego funkcjonowaniu wspólnie z kierownikiem Schroniska oraz Zarządem TKOPD.

(akta kontroli str. 562-565)

3. W 2016, 2017 i 2018 r. przebywało w Schronisku odpowiednio: 21, 21 i 27 osób na podstawie decyzji MOPS w Inowrocławiu oraz 17, 7 i 6 osób na podstawie decyzji 14 innych ops, w tym sześć osób na podstawie decyzji GOPS Inowrocław. W 2018 r. udzielono schronienia trzem osobom bez decyzji ops.

Przewodnicząca wyjaśniła, że osoby te przebywały bez decyzji, ponieważ miało to miejsce w dni wolne od pracy. Po pobycie osoby te opuszczały Schronisko i nie uzyskiwano decyzji ops. Przebywały również w Schronisku osoby, którym ops odmówił przydzielenia pomocy w schronieniu. W takich przypadkach TKOPD, po przeanalizowaniu ich sytuacji, podjął decyzję o przyjęciu do Schroniska i pokryciu kosztów pobytu z innych realizowanych projektów.

(akta kontroli str. 12, 562-565)

Stowarzyszenie nie posiadało wiedzy o wywiadach środowiskowych i kontraktach socjalnych, w tym ocenach sytuacji życiowej osoby/rodziny, planie pracy socjalnej oraz celach i działaniach założonych w nich dla przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osób bezdomnych. Nie znało także liczby, przyczyn i skutków niezrealizowania kontraktów socjalnych.

Przewodnicząca wyjaśniła, że ops nie przekazują do Schroniska wywiadów środowiskowych. Pracownicy Schroniska poprzez rozmowy i obserwację zdobywają wiedzę dotyczącą mieszkane Schroniska. Spostrzeżenia oraz uwagi do dalszej pracy zawarte są w raportach dziennych.

Natomiast informację od pracowników socjalnych ops z rejonu uzyskują podczas wspólnie organizowanych spotkań z mieszkankami oraz podczas roboczych rozmów telefonicznych.

(akta kontroli str. 562-565)

Z regulaminu Schroniska, protokołu oględzin, jak i z załączników do umów o realizację zadania publicznego zawartych z Miastem wynikało, że Schronisko zapewnić mogło całodobowe, okresowe schronienie 20 bezdomnym kobietom.

(akta kontroli str. 42-50,52-71, 152, 203, 248)

Jak wyjaśniła Przewodnicząca, w badanym okresie przebywało w Schronisku osiem osób będących pod wpływem alkoholu. Powodem udzielenia im schronienia była niska temperatura otoczenia/okres ochronny.

Osoby te były badane alkomatem i w sytuacji pozytywnego wyniku, gdy osoba nie była agresywna, pozwolono na pozostanie w placówce. Szczególnie uzasadniony przypadek to niska temperatura powietrza stanowiąca zagrożenie dla życia i zdrowia osoby bezdomnej. Otrzymują one posłanie w jadalni, blisko pokoju opiekunów.

Przewodnicząca podała, że Schronisko posiada sprawny alkomat, którym pomiarów dokonuje osoba będąca na dyżurze. Schronisko prowadzi rejestr tych pomiarów, które wpisywane były do raportu zmianowego Schroniska. Według Przewodniczącej w badanych latach nie było przypadków przewożenia osób pod wpływem alkoholu do izb wytrzeźwień i izby takiej nie ma w Inowrocławiu.

Przewodnicząca podała również, że w Schronisku przebywały nie tylko osoby zdolne do samoobsługi²⁰. Do Schroniska przyjęto dwie osoby, które oczekiwały na przyjęcie do domu pomocy społecznej (w tym jedną z chorobą nowotworową); trzecią osobę, ze względu na pogarszający się stan zdrowia, przeniesiono do innej placówki (wskazanej przez właściwy MOPS). W Schronisku przebywały również dwie osoby z zaburzeniami psychicznymi, przyjęte w stabilnym stanie, jednak gdy ich stan zdrowia się zaostrzał wzywane było pogotowie i/lub policja.

(akta kontroli str. 88-94)

4. W badanych latach TKOPD nie realizował indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności dla osób przebywających w Schronisku.

Zgodnie z umowami o realizację zadania publicznego – zapewnienia schronienia – zawartymi z Miastem, Stowarzyszenie zobowiązało się do przeprowadzania diagnoz sytuacji osób bezdomnych i sporządzania planów pomocy, których nie wykonywało, co opisane zostało w sekcji „stwierdzone nieprawidłowości”.

Sekretarz Zarządu TKOPD²¹ wyjaśniła, że TKOPD nie realizował ww. programów, ponieważ nie zatrudnia pracownika socjalnego, który opracowałby wspólnie z osobą bezdomną indywidualny program wychodzenia z bezdomności. Pracownicy schroniska wspólnie z pracownikiem socjalnym ustalali pewne działania do zrealizowania, np. wyrobienie dokumentów, złożenie wniosku o mieszkanie, zarejestrowanie w PUP, wizyty u lekarza, udział w kuracji odwykowej. Działania te zapisywane były w raportach dziennych.

(akta kontroli str. 88-94, 605-606, 608-609)

5. Stowarzyszenie w zakresie działalności Schroniska osiągnęło w poszczególnych badanych latach przychody²² odpowiednio w wysokości: 228,7 tys. zł, 313,8 tys. zł i 271,4 tys. zł. Składały się na to: (1) środki z dotacji, odpowiednio: 37,0 tys. zł²³,

²⁰ Których stan zdrowia nie zagrażał zdrowiu i życiu innych osób przebywających w placówce.

²¹ Dalej: „Sekretarz”.

²² Równe kosztom.

²³ 100% dotacji stanowiły środki samorządowe.

102,4 tys. zł²⁴ i 100,0 tys. zł²⁵; (2) środki własne, odpowiednio: 60,3 tys. zł, 74,4 tys. zł i 71,0 tys. zł; (3) darowizny, odpowiednio: 2,9 tys. zł, 30,6 tys. zł i 7,2 tys. zł; (4) środki z odpłatnej działalności pożytku publicznego, odpowiednio: 128,5 tys. zł, 106,4 tys. zł i 93,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 8-10, 13-14, 95-101)

6. TKOPD ustalił w 2014 r. opłatę za pobyt i wyżywienie w wysokości odpowiednio: 12 zł i 9 zł (7 zł za dziecko) za dobę, a dla osób spoza Inowrocławia – 17 zł i 9 zł. Opłatę za pobyt podwyższono od 1 września 2018 r. do 16 zł za dobę, a dla osób spoza Inowrocławia – 21 zł za dobę. Opłatę za wyżywienie pozostawiono w niezmienionej wysokości 9 zł za dobę (a dla dzieci podwyższono do 9 zł).

(akta kontroli str. 8-10, 13-14, 95-101, 135-137)

Z analizy kosztów utrzymania Schroniska (z wyłączeniem kosztów związanych z realizacją w 2017 r. programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej) za 2016 r.²⁶ i 2017 r.²⁷ wynikało, że obowiązujące w tych latach opłaty:

- za pobyt i wyżywienie (19 zł, 21 zł, 26 zł) były niższe od faktycznych kosztów osobodnia w Schronisku. I tak w 2016 r. koszt osobodnia²⁸ wyniósł 45,1 zł, a w 2017 r.²⁹ – 47,3 zł.
- za pobyt (od 12 zł, 17 zł) były niższe od kosztów stałych³⁰ utrzymania jednego miejsca/dobę. Koszt ten w przeliczeniu na 7 300 osobodni (365x20 miejsc) wyniósł odpowiednio: 23,6 zł i 22,9 zł.

Analiza wybranych do badania wszystkich ww. kosztów 2017 r. w wysokości 248,1 tys. zł wykazała, że były one uzasadnione i faktycznie poniesione na prowadzenie Schroniska.

Z wyjaśnień Przewodniczącej wynikało, że odpłatność mogła być niższa od kosztów, ponieważ Stowarzyszenie m.in. pozyskuje darowizny rzeczowe i finansowe, a część pracowników skierowana jest do pracy w Schronisku w ramach robót publicznych czy staży. Poza tym TKOPD wspomagany jest pracą jej członków i wolontariuszy.

(akta kontroli str. 8-10, 13-14, 95-101, 135-139)

Oprócz umów zawartych z Miastem, TKOPD co roku³¹ zawierał porozumienia z MOPS w Inowrocławiu, w których Stowarzyszenie zobowiązywało się do zabezpieczenia w Schronisku noclegu i wyżywienia skierowanym osobom. W porozumieniach tych określono, że MOPS będzie pokrywał koszty pobytu w Schronisku w pełnej wysokości 21 zł za dobę³² (12 zł za nocleg i 9 zł za wyżywienie³³) dla osób nie mających własnych dochodów. Osoby posiadające dochód własny, którego wysokość przekracza kryterium dochodowe zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, zobowiązane były do pełnej odpłatności, natomiast osoby posiadające dochody poniżej tego kryterium zobowiązane były do uregulowania odpłatności do 70% własnego dochodu.

²⁴ W tym środki samorządowe – 39,0 tys. zł, środki z „Programu Wspierającego Rozwiązywanie Problemu Bezdomności” – 63,4 tys. zł.

²⁵ W tym środki samorządowe – 40,0 tys. zł, środki z programu „Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym” – 60,0 tys. zł.

²⁶ W wysokości 228,7 tys. zł.

²⁷ W wysokości 248,1 tys. zł.

²⁸ Uwzględniający 5 075 osobodni.

²⁹ Uwzględniający 5 246 osobodni.

³⁰ Obejmujących: opłaty za wodę, CO, energię elektryczną, odpady oraz wynagrodzenia stałych pracowników. W 2016 r. odpowiednio: 23,4 tys. zł i 148,8 tys. zł, razem 172,2 tys. zł. W 2017 r. odpowiednio: 23,0 tys. zł i 144,0 tys. zł, razem 167,0 tys. zł.

³¹ 4 stycznia 2016 r. na okres od 4 stycznia do 31 grudnia 2016 r., 2 stycznia 2017 r. na okres od 2 stycznia do 31 grudnia 2017 r. i 29 grudnia 2017 r. na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r.

³² 651 zł miesięcznie.

³³ 7 zł za wyżywienie dziecka.

Od 4 października 2018 r., zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej Inowrocławia³⁴ w sprawie ustalania szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia – schroniskach dla osób bezdomnych lub schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, osoby bezdomne ponoszą odpłatność za pobyt w schronisku od 20% do 100%, jeżeli ich dochody przekraczają dochód na osobę ustalony zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

Wcześniej, nie obowiązywały w Mieście zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia. Dyrektor MOPS w Inowrocławiu wyjaśniła, że Ośrodek nie występował z inicjatywą w tej sprawie, ponieważ doprowadziło by to do stosowania różnych reguł wobec osób, które przebywały w Inowrocławiu i korzystały ze Schroniska a osobami przebywającymi w schroniskach poza Inowrocławiem, skierowanych do nich przez MOPS w Inowrocławiu.

Ponadto Stowarzyszenie zawarło porozumienia lub umowy z innymi ops, w przypadkach korzystania ze Schroniska osób z gmin spoza Inowrocławia. M.in. w umowie z 2017 r. z MOPS w Kcyni ustalono stawkę pobytu 26 zł dziennie oraz odpłatność 70% własnego dochodu osoby bezdomnej, której dochód przekracza kryterium dochodowe.

(akta kontroli str. 120-139, 566, 753-757)

TKOPD w badanych latach pobrał/przyjął opłaty za pobyt w Schronisku (odpowiednio: 38, 28 i 36 osób) w łącznej wysokości: 128,5 tys. zł, 106,4 tys. zł i 93,2 tys. zł. Z kwoty tej opłaty pobrane (na podstawie not) od MOPS Inowrocław i innych ops (na podstawie ich decyzji) wynosiły odpowiednio: 52,6 tys. zł, 57,9 tys. zł i 41,1 tys. zł. Pozostałą kwotę stanowiły wpłaty własne w wysokości odpowiednio: 75,8 tys. zł, 48,5 tys. zł i 52,1 tys. zł. Z wpłat tych kwoty bezpośrednio uregulowane przez osoby bezdomne (dowodami „KP”) – pobrane przez Stowarzyszenie, niezgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej (szczegółowo przedstawione w sekcji „stwierdzone nieprawidłowości”) stanowiły odpowiednio: 18,1 tys. zł, 19,5 tys. zł i 13,0 tys. zł.

Sposobu przyjmowania ww. wpłat³⁵ nie określono w porozumieniach zawartych z MOPS w Inowrocławiu jak i w jego decyzjach przyznających schronienie.

Dyrektor MOPS w Inowrocławiu wyjaśniła, że wpłaty te przyjmowały podmioty prowadzące schroniska ze względu m.in. na to, iż osoby bezdomne nie posiadają rachunków bankowych, a uiszczanie tych opłat osobiście za pośrednictwem np. poczty lub innej palcówki stanowi dla nich utrudnienie.

Kontrola 30 opłat wykazała, że TKOPD:

- wystawiał noty obciążające MOPS w Inowrocławiu oraz ops spoza Inowrocławia³⁶ na podstawie decyzji tych ośrodków³⁷, zgodnie z zawartymi z nimi porozumieniami/umowami, z uwzględnieniem okresu/dni pobytu i obowiązującej stawki opłat dla MOPS w Inowrocławiu lub ośrodków spoza Inowrocławia (poza jednym przypadkiem opisanym w sekcji „stwierdzone nieprawidłowości”),
- pobierał wpłaty własne od osób bezdomnych, na podstawie dowodów wpłat (KP), w wysokościach zgodnych z decyzjami ww. ośrodków, stawką i okresem pobytu, (jednakże ich pobieranie niezgodne było z przepisami

³⁴ Nr XLIV/525/2018 z 14 września 2018 r.

³⁵ W tym miejsca i podmiotu przyjmującego wpłaty gotówkowe oraz nr rachunku bankowego dot. tych wpłat.

³⁶ MGOPS Janikowo, MGOPS Łabiszyn, OPS Zbójno, MOPS Wejherowo, MGOPS Kcynia, MOPS Chelmża, OPS Ilawa.

³⁷ Decyzji o pomocy w opłaceniu kosztów schronienia i posiłków w schronisku, wydawanych na podstawie m.in. art. 7 pkt. 3, art. 36 pkt. 2 lit. „i” i „j” oraz art. 48 i 48a ust. 1 i art. 48b ust. 2.

ustawy o pomocy społecznej, co opisane zostało w sekcji „stwierdzone nieprawidłowości”),

- wystawiał wewnętrzne dowody księgowe (noty obciążające) tytułem wpłat własnych za pobyt osób bezdomnych w Schronisku, sfinansowanych ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonych oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości (uwzględniając stawkę 40 zł/dobę, w tym 2 zł kosztów własnych).

(akta kontroli str. 120-139, 510-561, 617-720, 753-757)

Analiza siedmiu ankiet³⁸ wykazała m.in., że wszystkie ankietowane osoby były z Inowrocławia. Jako przyczynę bezdomności, trzy (42,8%) z nich wskazały - problemy rodzinne, dwie (28,6%) - chorobę (alkoholizm) i dwie (28,6%) - brak pracy i problemy finansowe. W pięciu (71,4%) przypadkach osoby korzystały z usług schroniska dla bezdomnych powyżej roku i posiadały decyzję o skierowaniu do schroniska i nie płaciły opłat za pobyt w nim i nie wносиły innych dodatkowych opłat. W tylu samo przypadkach osoby te korzystały z innej pomocy. W czterech (57,1%) przypadkach osoby ankietowane stwierdziły, że oferowana pomoc w schronisku umożliwi im opuścić je i zacząć samodzielnie żyć.

Ponadto spośród siedmiu tych osób, cztery (57,1%) były zadowolone a trzy (42,9%) czasami były zadowolone lub nie z udzielonej im pomocy. Wśród osób ankietowanych nie było niezadowolonych z udzielanej im pomocy.

(akta kontroli str. 580-603)

7. Stowarzyszenie, stosownie do postanowień umów o realizację zadania publicznego z 2016, 2017 i 2018 r., zawartych na podstawie przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego, zobowiązane było do prowadzenia schroniska dla bezdomnych kobiet zgodnie ze złożoną ofertą. W ofertach tych TKOPD zobowiązał się do zapewnienia schronienia i wyżywienia dla bezdomnych kobiet i ich dzieci oraz rozpoznania ich sytuacji i ich dzieci, opracowania planu pomocy, wsparcia w przewyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i – w ramach możliwości – udzielenia pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej i socjalnej.

TKOPD w badanych latach zapewniał bezdomnym przebywającym w Schronisku ww. pomoc psychologiczną, pedagogiczną i terapeutyczną³⁹, natomiast nie diagnozował sytuacji poszczególnych osób i nie sporządzał dla nich planów pomocy, co szczegółowo przedstawiono w sekcji „stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 140-361)

TKOPD terminowo złożył sprawozdania: częściowe (półroczne) za I pół. 2016 r., 2017 r. i 2018 r.⁴⁰, tj. do 30 czerwca, i sprawozdania końcowe (roczne) za 2016 r. i 2017 r.⁴¹, tj. w okresie do 30 dni po zakończeniu zadania.

Analiza tych zadań wykazała, że Stowarzyszenie rozliczyło dotację za 2016 r., 2017 i 2018 r. odpowiednio w wysokości 37,0 tys. zł⁴², 39,0 tys. zł⁴³ i 40,0 tys. zł⁴⁴ zgodnie z umowami o realizację zadania publicznego z 2016, 2017 i 2018 r. zawartymi z Miastem. W celu wykorzystania i rozliczenia ww. dotacji wyodrębniono w TKOPD ewidencję księgową środków finansowych na realizację zadania dotyczącego prowadzenia Schroniska. Wszystkie wykazane koszty rozliczone w ramach tych dotacji związane były z działalnością Schroniska.

³⁸ Spośród 11 przekazanych.

³⁹ Co wynikało z dokumentacji obejmującej zlecenie tych usług i wyjaśnień Przewodniczącej.

⁴⁰ Odpowiednio: 28 czerwca 2016 r., 30 czerwca 2017 r. i 29 czerwca 2018 r.

⁴¹ Odpowiednio: 13 stycznia 2017 r., 23 stycznia 2018 r. i 22 stycznia 2019 r.

⁴² Stanowiąca nie więcej niż 35,6% całkowitych kosztów zadania w wysokości 103,9 tys. zł.

⁴³ Stanowiąca nie więcej niż 53,0% całkowitych kosztów zadania w wysokości 73,6 tys. zł.

⁴⁴ Stanowiąca nie więcej niż 66,5% całkowitych kosztów zadania w wysokości 66,6 tys. zł.

Lokal, w którym Stowarzyszenie prowadziło Schronisko, i jego wyposażenie były zgodne z ofertą przedstawioną w ramach konkursu, w wyniku którego TKOPD podpisał umowę z Miastem i otrzymał dotację celową na zapewnienie miejsc w schronisku w 2018 r.

(akta kontroli str. 140-361)

8. W badanym okresie TKOPD korzystał z dotacji na realizację zadań na rzecz osób bezdomnych w ramach dwóch programów Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej: w 2017 r. z Programu Wspierającego Rozwiązywanie Problemu Bezdomności, a w 2018 r. z Programu Pokonać Bezdomność. Program Pomocy Osobom Bezdomnym.

W ramach pierwszego programu TKOPD zrealizował w okresie od 1 kwietnia do 31 grudnia 2017 r. zadanie pn.: „Zwiększenie samodzielności osób bezdomnych przez system usług reintegracji społecznej i zawodowej” o wartości 79,5 tys. zł (w tym środki z dotacji - 63,4 tys. zł). W ramach drugiego programu zrealizowano w okresie od 14 maja do 31 grudnia 2018 r. zadanie pn. „II Moduł. Aktywizacja. Prowadzenie działań aktywizujących skierowanych do osób bezdomnych” o wartości 82,1 tys. zł (w tym środki z dotacji – 60,0 tys. zł).

Analiza obu zadań wykazała, że zrealizowano je zgodnie z ww. Programami i umowami⁴⁵. W ramach zadań osoby bezdomne⁴⁶ korzystały z usług polegających na codziennym wsparciu akompaniatorów⁴⁷. Uczestniczyły w zajęciach gospodarczych przygotowujących do praktycznego funkcjonowania w środowisku rodzinnym i korzystały z konsultacji psychologicznych, pedagogicznych, doradcy zawodowego, zajęć terapeuty zajęciowego i mediatora. Stowarzyszenie złożyło sprawozdania z realizacji tych zadań w terminach zgodnych z ww. umowami, w terminie 30 dni po zakończeniu realizacji zadania.

(akta kontroli str. 406-509)

9. Przewodnicząca wyjaśniła, że wprowadzone od września 2016 r. zmiany w systemie pomocy społecznej przyczyniły się do wzrostu skuteczności udzielanej pomocy z zakresu bezdomności, m.in. poprzez: (1) wprowadzenie standardów dla placówek oferujących pomoc⁴⁸; (2) program 500+, umożliwiający m.in. wynajem mieszkania, zabezpieczenie podstawowych potrzeb dzieci; (3) monitorowanie liczby osób bezdomnych.

W zakresie problemów w interpretacji oraz stosowaniu przepisów w praktyce, zwróciła uwagę, że: (1) od lat niezrozumiałe jest, iż gdy osoby bezdomne podejmą zatrudnienie, muszą pokrywać koszty pobytu w schronisku. Nie ma okresu karencji, aby odłożyć pieniądze i wynająć pokój/mieszkanie do momentu uzyskania lokalu socjalnego; (2) brak jest placówek dla bezdomnych kobiet z dziećmi (np. w wieku szkolnym), więc aby udać się do takiego domu, muszą one zmieniać środowisko.

(akta kontroli str. 88-94)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Stowarzyszenie w badanym okresie pobrało od 35 osób przybywających w Schronisku wpłaty (tzw. wpłaty własne) za pobyt w łącznej wysokości 50,6 tys. zł, co było niezgodne z art. 97 ust. 1 i 5 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym

⁴⁵ W pierwszym zadaniu umową nr DPS/B01/2017 z 12 maja 2017 r. zawartą z MRPIPS, w drugim zadaniu umową nr DPS/B/010/2018 z 12 czerwca 2018 r. zawartą z MRPIPS.

⁴⁶ 12 kobiet.

⁴⁷ Osoba towarzysząca osobie bezdomnej w celu załatwienia spraw.

⁴⁸ Pozwalają np. odmówić przyjęcia osoby, która wymaga bardziej specjalistycznej opieki, np. osoby starszej, schorowanej.

opłatę za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych ustala podmiot kierujący w uzgodnieniu z osobą kierowaną.

Sekretarz Zarządu TKOPD wyjaśniła, że TKOPD przyjmował wpłaty te na podstawie otrzymanych od ops-ów decyzji. W decyzjach tych wskazywano kwotę ponoszenia kosztów przez ops i kwotę wpłaty własnej. Wpłaty własne przyjmowano również dlatego, że właściwe co do miejsca zamieszkania ops-y w ww. decyzjach dotyczących odpłatności za schronisko w większości nie wskazywały, komu, w jakiej formie i gdzie te wpłaty należało dokonywać. Niektóre ops-y spoza Inowrocławia, np. MGOPS w Kruszwicy wskazał wprost, że wpłaty te należało uiszczać w Schronisku. Żaden z ops-ów w tym MOPS w Inowrocławiu nie wskazywał na konieczność dokonywania tych wpłat właściwemu ops-owi, ani Schronisku.

(akta kontroli str. 605-606, 608-609, 617-650)

NIK zauważa, że odpłatność ta jest elementem stosunku administracyjnoprawnego łączącego osobę bezdomną z podmiotem kierującym ją do schroniska, stąd winna być wnoszona na rzecz gminy. Interpretacja taka wskazana została m.in. w Wytycznych w zakresie pomocy osobom bezdomnym z kwietnia 2017 r. (str. 7-8) wydanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

2. TKOPD w żadnym z 30 analizowanych przypadków w ramach deklarowanego w ofercie wsparcia w zakresie terapeutyczno-wspomagającym nie opracował planów pomocy uwzględniających cele, metody i czas pomocy oraz nie przeprowadził diagnozy sytuacji dzieci (a w 2018 r. także diagnozy wszystkich osób). Zgodnie z § 1 ust. 1 i 2 oraz § 2 ust. 3 umowy o realizację zadania publicznego z 2016 r., 2017 r. i 2018 r. Stowarzyszenie zobowiązane było do realizacji zadania publicznego obejmującego prowadzenie schroniska dla bezdomnych kobiet na warunkach w niej określonych, w tym zgodnie ze szczegółową ofertą.

Przewodnicząca wyjaśniała, że wynikało to głównie z przeoczenia. Natomiast zadania te są realizowane i odnotowywane w raportach dziennych. Polega to na tym, że przeprowadza się z każdą przyjętą osobą rozmowę, w trakcie której ustala się jej sytuację i kierunki pracy, sposoby załatwiania spraw, itp. Co miesiąc odbywają się konsultacje z psychologiem, pedagogiem, a w razie potrzeby też z prawnikiem. Są to spotkania prowadzone z poszczególnymi osobami, które same zgłaszają chęć udziału w takich spotkaniach albo są zapraszane przez specjalistów do udziału, na wniosek opiekunów, w razie jakichkolwiek sytuacji problemowych.

NIK zauważa jednak, że w ww. raportach w przypadku ośmiu badanych osób (z okresu pierwszego tygodnia od przyjęcia) nie było zapisów dotyczących planów pomocy osobom bezdomnym, ani diagnoz sytuacji ich dzieci (a w 2018 r. diagnozy ich samych).

(akta kontroli str. 140-162, 191-212, 226-256, 571-574, 721-752)

3. W jednym przypadku (spośród 30 badanych) Stowarzyszenie nie wystawiło noty obciążającej MOPS w Chełmży na kwotę 241,8 zł tytułem opłaty za marzec 2018 r. dla osoby bezdomnej, stosownie do decyzji tego ośrodka. Zgodnie z decyzją MOPS w Chełmży z 29 grudnia 2017 r., ośrodek zobowiązał się do pokrycia 30% kosztów pobytu (26 zł za dobę), a osoba bezdomna zobowiązana była do wpłaty 70% kosztów. Osoba ta przebywała w Schronisku od 1 stycznia do 2 sierpnia 2018 r.

Przewodnicząca wyjaśniła, że wynikało to z przeoczenia osoby ustalającej te opłaty.

(akta kontroli str. 135-137, 510, 537-538, 544-545, 571-574, 577-579)

OCENA CZĄSTKOWA

TKOPD zapewnił schronienie wszystkim potrzebującym bezdomnym osobom z Inowrocławia, a także osobom spoza Inowrocławia, w przypadkach posiadania wolnych miejsc w Schronisku. Schronienia tego udzielano na zasadach

przewidzianych umowami o realizację zadania publicznego zawartymi z Miastem oraz porozumieniami i umowami zawartymi z ops. Stowarzyszenie wykorzystało i rozliczyło przeznaczoną na to zadanie dotację zgodnie z ww. umowami zawartymi na lata 2016-2018. Dodatkowo w latach 2017-2018 Stowarzyszenie skorzystało z dotacji udzielonych w ramach dwóch programów Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, które również wykorzystało i rozliczyło zgodnie z zawartymi umowami.

Stowarzyszenie podejmowało działania wspierające i aktywizujące bezdomnych, jednak nie sporządziło dla poszczególnych osób planów pomocy, uwzględniających cele, metody i czas pomocy oraz nie przeprowadziło diagnozy sytuacji ich dzieci, do czego było zobowiązane na mocy umów zawartych z Miastem.

W ocenie NIK, wysokości opłat za Schronisko były faktycznie uzasadnione ponoszonymi kosztami. TKOPD przyjął jednak – niezgodnie z art. 97 ustawy o pomocy społecznej – wpłaty należne od osób bezdomnych za ich pobyt w Schronisku w łącznej wysokości 50,6 tys. zł w kontrolowanym okresie.

OBSZAR

2. Nadzór nad realizacją zadań na rzecz osób bezdomnych

Opis stanu faktycznego

W Stowarzyszeniu w badanych latach nie przeprowadzono kontroli zewnętrznej dotyczącej prowadzenia Schroniska.

Zgodnie ze Statutem Komitetu Ochrony Praw Dziecka, uprawnionym do kontroli Stowarzyszenia pod kątem legalności, celowości i rzetelności była Krajowa Komisja Rewizyjna, która – jak wyjaśniła Przewodnicząca – przeprowadzała co roku kontrolę Stowarzyszenia, sporządzała sprawozdania i wydawała Zarządowi zalecenia.

Z dwóch protokołów z zebrań Komisji wynikało, że nie stwierdzono nieprawidłowości i nie wydano zaleceń, a TKOPD właściwie realizował w 2016 r. i 2017 r. zadanie dotyczące prowadzenia Schroniska.

W badanym okresie Stowarzyszenie nie prowadziło udokumentowanych kontroli wewnętrznej w Schronisku i nie posiadało szczegółowych procedur dotyczących nadzoru i kontroli działań związanych z prowadzeniem Schroniska. W okresie tym do Stowarzyszenia nie wpłynęły skargi i wnioski dotyczące tej działalności.

(akta kontroli str. 21-34, 377-380, 402-405, 572-574)

Przewodnicząca wyjaśniła, że nadzór nad działalnością Schroniska polega na m.in. na przeprowadzaniu niezapowiedzianych kontroli w Schronisku, organizowaniu spotkań pracowników i mieszkańców Schroniska mające na celu ewaluację bieżącej sytuacji w Schronisku. Członkowie Zarządu TKOPD uczestniczą również w uroczystościach odbywanych w Schronisku przez co mają możliwość oceny, obserwacji sytuacji w Schronisku.

Dodatkowo Przewodnicząca Zarządu, Sekretarz, Skarbnik weryfikują dowody księgowe w ten sposób, że Pani Sekretarz sprawdza dowody pod względem merytorycznym oraz w zakresie zamówień publicznych, a Przewodnicząca zatwierdza ostatecznie te dowody do wypłaty.

(akta kontroli str. 140-162, 191-212, 226-256, 537-538, 544-545, 571-574, 571-574)

Stwierdzone nieprawidłowości:

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Stowarzyszenie nie prowadziło systemowego nadzoru w zakresie realizacji przez Schronisko ustawowych zadań wobec osób bezdomnych, ograniczając się do bieżącej oceny sytuacji w Schronisku poprzez niezapowiedziane kontrole w Schronisku oraz spotkania pracowników i mieszkańców.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Sporządzanie diagnoz i planów pomocy dla osób bezdomnych, stosownie do wymogów umów o realizację zadania publicznego polegającego na prowadzeniu Schroniska, zawartych z Miastem.
2. Wystawienie noty obciążającą MOPS w Chelmży za pobyt osoby bezdomnej w Schronisku w marcu 2018 r. w kwocie 241,8 zł.
3. Ustalenie z Miastem i MOPS-em w Inowrocławiu oraz z innymi gminami i opsoami zasad pobierania opłat za pobyt osób bezdomnych w Schronisku w sposób zgodny z ustawą o pomocy społecznej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz,   marca 2019 r.

Kontroler
Karol Sobieszczyk
Główny specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy
p.o. Dyrektor
Barbara Antkiewicz

.....
podpis

.....
podpis